

Trzoda chlewna. Czego może spodziewać się polski producent po integracji z UE?

★ ★ Rynek mięsa wieprzowego w UE

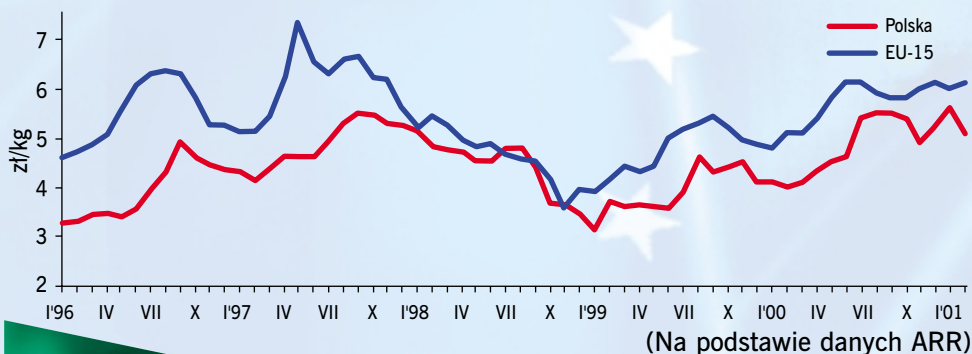
Rynek trzody chlewnej jest największym rynkiem mięsa w UE. W produkcji mięsa wieprzowego nie stosuje się limitów produkcji, ani dopłat bezpośrednich. Regulację rynku stanowi ochrona przed nadmiernym importem, dopłaty do prywatnego przechowywania (zwykle poniżej 1% produkcji) oraz dopłaty do eksportu, które przyczyniają się do likwidacji tzw. „świńskich górów”, czyli okresowej nadprodukcji wieprzowiny. Choć w ustawodawstwie Unii istnieje możliwość skupu interwencyjnego, to w praktyce nie jest on realizowany, a jeżeli już to z przyczyn sanitarnych.

Roczne spożycie wieprzowiny w państwach UE jest większe niż w Polsce. Dla przykładu w Danii, Niemczech i Hiszpanii wynosiło ono ok. 60 kg na osobę, a więc o ponad 20 kg więcej niż w Polsce.

Unia Europejska jest znaczącym eksporterem wieprzowiny. Nadwyżki mięsa wieprzowego eksportowane są do państw trzecich w ilości około 1 mln ton rocznie.

★ ★ Rynek wieprzowiny w Polsce

W Polsce udział wieprzowiny na rynku mięsa jest jeszcze większy niż w UE (ok. 2/3 ogólnego uboju). Stabilizacji tego rynku służy skup interwencyjny, który odgrywa największą rolę (w niektórych okresach do 10 – 15 % podaży) oraz ochronna polityka celna. W zakresie produkcji wieprzowiny Polska jest samowystarczalna. Eksport i import mają w zasadzie charakter okresowy i koniunkturalny, w niektórych latach przyznawane są dotacje do eksportu wieprzowiny. Pomimo tych regulacji, zarówno w UE jak i Polsce, na rynku wieprzowiny występują duże wahania cenowe.

Trzoda chlewna. Czego może spodziewać się polski producent po integracji z UE?

★ ★ *Perspektywy polskich producentów trzody chlewnej związane z integracją z UE*

Otwarcie granic między państwami członkowskimi UE oznacza całkowitą swobodę w handlu mięsem wieprzowym. Polska po przystąpieniu do Wspólnoty będzie podlegać tym samym zasadom. Obecnie cena wieprzowiny jest w Polsce nieco niższa niż w UE. Żeby skorzystać z szansy eksportu tego produktu na rynki państw unijnych, producenci trzody muszą poprawić jakość żywca (mięśność tuczników). Konieczne są także działania organizacyjne w celu kompletowania dużych, jednorodnych partii towaru. Szansą dla eksportu mogą być także tradycyjne receptury produkcji zdrowych i smacznych wędlin.

Po integracji z UE można spodziewać się podwyższenia barier celnych, większej szczelności granic, a także dodatkowych możliwości ubiegania się o refundacje eksportowe.

Unijny system wsparcia różni się od stosowanego w Polsce. Możemy oczekiwać, że przestanie funkcjonować skup interwencyjne, za to pojawi się inna forma – dopłaty do prywatnego przechowalnictwa.

Podstawowym mankamentem polskich gospodarstw specjalizujących się w produkcji świń, w porównaniu do gospodarstw w UE, jest dużo niższa wielkość stad. Zwiększenie skali produkcji jest konieczne niezależnie od tego, czy Polska znajdzie się we Wspólnocie, czy też nie.

Akcesja do UE oznacza konieczność przyjęcia unijnych norm higieniczno-sanitarnych w całym procesie produkcji i przetwarzania wieprzowiny oraz uwzględnienia wymogów związanych z ochroną środowiska. Sprostanie standardom unijnym w tych dziedzinach będzie wiązało się z poniesieniem nakładów inwestycyjnych w gospodarstwach oraz w sektorze przetwórstwa.

Załączony powyżej wykres wskazuje, że ceny wieprzowiny w UE są wyższe niż w Polsce. Można oczekiwać, że ceny te w miarę poprawy jakości polskiej produkcji i możliwości eksportu będą stopniowo rosły.

Można również oczekiwać pewnej obniżki kosztów pasz w związku ze spadkiem cen zbóż (pod warunkiem, że ceny komponentów białkowych pozostaną na zbliżonym poziomie). Prognozowany spadek cen zbóż wyniknie z wprowadzenia w Polsce dopłat bezpośrednich mimo, że dopłaty te nie będą pełne. Przystąpienie Polski do UE może jednak wpłynąć na wzrost kosztów pozapaszowych.

Trzoda chlewna. Czego może spodziewać się polski producent po integracji z UE?

Na polskich hodowcach trzody chlewnej ciążyć będą obowiązki wynikające z wprowadzenia systemu rejestracji i kontroli. Obecnie podjęto prace zmierzające do oznakowania i zarejestrowania bydła. Obowiązkiem rolnika, oprócz oznakowania, będzie rejestrowanie istotnych faktów dotyczących hodowli (np. urodzeń, sprzedaży) i zgłaszanie ich do biur IACS.

Konieczne będzie także przystosowanie się do przepisów prawnych Wspólnoty dotyczących warunków życia zwierząt w gospodarstwie i warunków ich transportu. Wzorem państw UE troska o dobre traktowanie zwierząt oraz ochronę środowiska naturalnego znalazły wyraz w polskim prawodawstwie. Przekłada się to na obowiązek przestrzegania w hodowli norm zoohigienicznych (np. zapewnienia odpowiedniej powierzchni minimalnej dla poszczególnych gatunków i kategorii wiekowych zwierząt, właściwego oświetlenia i wentylacji itp.) oraz obowiązek okresowego przechowywania odchodów zwierzęcych w szczelnych budowlach (płyty obornikowe, zbiorniki na odchody płynne). Pojemność tych budowli powinna umożliwić magazynowanie obornika i odchodów płynnych przez przynajmniej pół roku. Dla polskiego hodowcy oznacza to poniesienie dodatkowych nakładów inwestycyjnych.

Już dziś wyżej wymienione wymogi dotyczą gospodarstw, które chcą skorzystać z dotacji na modernizację produkcji trzody z funduszu SAPARD. Otrzymanie dotacji np. na modernizację budynków inwentarskich wymaga spełnienia w przyszłości unijnych wymogów, dotyczących zagospodarowania odchodów zwierząt.

Trzoda chlewna. Czego może spodziewać się polski producent po integracji z UE?

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa
www.ukie.gov.pl